

Ще одним чинником економії коштів ПФУ є формула розрахунку пенсій громадян. Недоотримання Пенсійним фондом страхових внесків спричинено наявністю пільг та високими темпами скорочення як застрахованих осіб, так і страхувальників [5, С.59]

Висновки та пропозиції. Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що зростання рівня мінімальної заробітної плати неоднозначно впливає на доходи ПФУ:

- з одного боку, зменшує їх через застосування пільг по сплаті ЄСВ, які розраховуються залежно від мінімальної зарплати;
- з іншого – впливає на доходи бюджету як у бік зростання (через збільшення сум надходжень ПДФО, які напряму залежать від розміру мінімальної зарплати), так і у бік зменшення (через скорочення працівників в результаті зростання мінзарплати, що спричиняє зменшення надходжень до бюджету).

На нашу думку, коли має місце дефіцит бюджету ПФУ, не на часі використовувати пільги при сплаті ЄСВ. Застосовувати їх доцільно лише для бідних верств населення. Так як головним завданням соціальної політики є боротьба з бідністю, необхідно здійснювати це шляхом підвищення доходів населення, збільшення кількості робочих місць, що у свою чергу сприятиме зростанню надходжень до бюджету Пенсійного фонду. При цьому підвищення мінімальної зарплати повинно бути безпосередньо пов'язане з економічним зростанням в країні.

Використана література:

1. Аналіз доходів та видатків Пенсійного фонду України у 2019 році. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2015/11/analiz-dohodiv-ta-vydatkiv-pensijnogo-fondu-ukrayiny-u-2019-r..pdf>
2. Чирва Р. Від зарплати до зарплати / Р. Чирва // Профспілкові вісті. – 2018. – №3. – С. 8-9.
3. Кулікова Є.О. Сучасний стан та перспективи солідарної системи пенсійного страхування в Україні / Є.О. Кулікова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство . - 2018. - Випуск 19, частина 2. - С.71-75.
4. Доходи держбюджету України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>
5. Драбик О.М. Формування бездефіцитного бюджету пенсійного фонду для забезпечення належного соціального захисту населення / О.М.Драбик // Причорноморські економічні студії.- 2016.- Випуск 12-1. – С. 58-62

Бойко Г.

аспірант кафедри менеджменту
Полтавський університет економіки і торгівлі
м. Полтава, Україна

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЙТИНГИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ

Формування та складання рейтингів як інструменту ранжування закладів вищої освіти (ЗВО) тривалий час застосовується у зарубіжній практиці

оцінювання діяльності навчальних установ (США, 1980-ті рр.). Наукові дослідження засвідчили, що рейтинг за своєю сутністю є відображенням сукупності громадських думок та оцінок зацікавлених в освіті сторін відносно відповідності освітніх ресурсів, процесів та результатів навчання вимогам сучасного світу [1-4].

Дослідження національних рейтингів України свідчить про використання для оцінки таких показників: якість науково-педагогічного персоналу, наукова діяльність, якість навчання, міжнародна діяльність та визнання, рівень задоволеності наданням освітніх послуг ЗВО, виховна робота, лікувальна робота, матеріально-технічне забезпечення, фінансова і господарська діяльність [2-3].

Національні рейтинги ЗВО характеризуються таким чином.

Рейтинг ЮНЕСКО «Топ 200». Ґрунтується на використанні даних прямих вимірів та експертних думок. Діяльність ЗВО оцінюється за допомогою інтегрованого індексу, який включає три комплексні складові: індекси якості науково-педагогічного потенціалу, індекс якості навчання та індекс міжнародного визнання. Рейтинг дає можливість порівнювати між собою ЗВО різних профілів із ЗВО інших країн.

Рейтинг «КОМПАС». Оцінює практичну цінність освіти, яку українські ЗВО дають студентам. В основі рейтингу лежать думки роботодавців, випускників і експертів про відповідність знань і навичок запитам ринку праці. Особливістю є оцінювання лише тих ЗВО, що здійснюють підготовку за такими напрямками: бізнес/економіки, юриспруденція, інженерно-технічні спеціальності, інформаційні технології та архітектура/будівництво.

Рейтинг ЗВО України (журнал «Корреспондент») – визначення найкращих ЗВО з точки зору роботодавців, та рейтинг ЗВО (журнал «Деньги») – оцінка випускників потенційними роботодавцями.

Рейтинг МОН України. Моніторинг якості освіти та результативності діяльності навчальних закладів і системи освіти в цілому. Систему формують усі ЗВО III-IV рівнів акредитації незалежно від форм власності, підпорядкування, програм підготовки за напрямками та спеціальностями; рейтинг формується на підставі первинної інформаційної бази, що надається суб'єктами ранжування, ґрунтується переважно на статистичних даних і підлягає контролю якості; змістовий складник системи ранжування ґрунтується на рейтингових індикаторах, які формують структуру критеріїв рейтингу за основними напрямками діяльності («Міжнародна активність», «Якість контингенту студентів», «Якість науково-педагогічного потенціалу», «Якість наукової та науково-технічної діяльності», «Ресурсне забезпечення»).

Рейтинг «Софія Київська». Рейтингові місця визначаються згідно з інтегрованим показником, визначеним за результатами двох паралельних опитувань – експертів та молоді. Масове опитування молоді охоплює респондентів, що за своїми характеристиками становлять визначену цільову групу: за віковими параметрами це респонденти віком 16-25 років; всі опитані зорієнтовані стосовно системи вищої освіти (мають намір одержати вищу освіту, отримують вищу освіту або вже отримали її); опитування здійснюється у

відповідності з територіально-поселенською вибіркою, репрезентативною для зазначеного вікового діапазону.

Консолідований рейтинг ЗВО України. У якості вихідних даних для складання консолідованого рейтингу використовують найбільш авторитетні серед експертів та засобів масової інформації національні рейтинги навчальних закладів України: «Топ-200 Україна», «Scopus», «Бал ЗНО на контракт», кожен із яких використовує різні критерії оцінювання ЗВО.

Рейтинг оцінювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності ЗВО III – IV рівня акредитації. Діяльність оцінювалася за допомогою глобального критерію рейтингу, який є інтегральним і визначається сумою наступних індексів критеріїв: індекс міжнародної активності; індекс якості контингенту студентів; індекс якості науково-педагогічного персоналу; індекс якості наукової-дослідної та науково-технічної діяльності; індекс ресурсного забезпечення.

Рейтинг «Scopus». Результати базуються на показниках бази даних Scopus, що є інструментом для відстеження цитованості наукових статей, які публікуються ЗВО або його працівниками у наукових виданнях. ЗВО ранжуються за індексом Гірша – кількісним показником, що базується на кількості наукових публікацій і кількості цитувань цих публікацій.

Рейтинг «Найбільший бал ЗНО на контракт». Рейтинг за показником середнього бала ЗНО абітурієнтів минулого року, яких зараховано до ЗВО на навчання за кошти фізичних та юридичних осіб (контракт).

Потребує подальшого дослідження методологія формування національних рейтингів із урахуванням практики світових рейтингів та застосування найбільш вагомих показників у побудові системи внутрішнього моніторингу діяльності ЗВО. Це можливо за результатами аналізу методології формування світових рейтингів ЗВО, що відображають багатоваріантність підходів та критеріїв до оцінювання освітньої діяльності.

Використана література:

1. Красовська О. Ю. Рейтинги вищих навчальних закладів як інструмент оцінки міжнародної конкурентоспроможності національних освітніх систем. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/bmnef/2010_1_2/22.pdf
2. Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0018-12>
3. Шимановська-Діанич Л.М., Рибалко-Рак Л.А., Бойко Г.С. Взаємозв'язок категорій ефективність, розвиток і якість в процесі оцінювання діяльності закладу вищої освіти. *Бізнес-інформ.2019*. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-308-313>
4. Ямковий В. Аспекти оцінювання релевантності системи ранжування вищих навчальних закладів. *Вища школа: науково-практичне видання*. 2009. № 6. С. 14-38.